

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 Dep
0032 Oslo

Deres ref

Vår ref
2023/6073-IDF

Dato
08.06.2023

Innspel frå Universitetet i Bergen til profesjonsmeldinga

Vi viser til brev datert 28. april 2023, der institusjonane blir inviterte til å gje innspel til Kunnskapsdepartementet sitt arbeid med den komande profesjonsmeldinga. Vedlagt følgjer UiB sine innspel strukturert etter spørsmåla i grunnlagsdokumentet som følgde med brevet.

Generelt

1. I teksten over har vi trekt opp ein del utfordringar for profesjonsutdanningane. Er de samde i at dette er sentrale utfordringar? Kva vil de eventuelt trekkje fram for å supplere eller korrigere dette utfordringsbiletet?

UiB er einig i det samla utfordringsbiletet som departementet skisserer.

Vi har ein merknad til påstanden om at «fleire av profesjonsfaga er relativt unge akademisk sett og det kan seiast at dei ikkje har sterke forskingstradisjonar». Ei rekke av profesjonsfaga har lange tradisjonar som universitetsfag, og profesjonsmeldinga bør ikkje bidra til ei oppfatning av at profesjonsfag generelt ikkje driv med forskingsbasert undervisning. Vi tilrår difor at påstanden blir nyansert med døme på profesjonsutdanningar han er aktuell for.

2. Korleis kan universitet og høgskular utvikle utdanningane i tråd med framtidige kompetansebehov og samfunnsendingane vi trekk opp?

I dag utdannar profesjonsfaga hovudsakleg i tråd med gjeldande behov. Rammene må gjere det mogleg både å utvikle nye utdanningar, og modernisere dei eksisterande utdanningane for at UH-sektoren skal kunne bidra til å møte kompetansebehova i framtida.

Kvalitet

3. Sikrar krava vi stiller til fagmiljø gjennom lov og forskrift kvalitet og relevans i profesjonsutdanningane, eller er dei til hinder for t.d. praksisretta utdanningar?

Helseutdanningane har behov for kombinerte stillingar mellom lærestadar og helsetenesta, inkludert mindre bistillingar. Lovteksten, som omhandlar samansetjing og kompetanse i fagmiljøa, må ta omsyn til dette behovet.

4. Kva barrierar finst når det gjeld å tilsetje personar med fersk erfaring frå yrkesfeltet anten i delte eller heile faglege stillingar i profesjonsutdanningane? Kva kan byggje ned desse barrierane?

Krava til redusert bruk av mellombelse stillingar eller bistillingar ved universiteta, kan i nokre tilfelle redusere moglegheita til å gjere nytte av erfaringane til personar med fersk utdanning.

Ein annan barriere er at personar med fersk erfaring frå yrkesfeltet, samanlikna med kollegaer som har jobba i t.d. forskingsinstitusjonar, i liten grad kan konkurrere om vitenskaplege publikasjonar, og stiller soleis bak i køen ved tilsetjingar. I dei tilfella det er ei målsetjing med tilsette med fersk erfaring frå yrkesfeltet, kan det vere naudsynt å vege krav om vitenskapleg publisering opp mot viktigheita av å ha tilsette med denne erfaringa. Krav om dobbeltkompetanse (førsteamanuenskompentanse og profesjonsspesialisering) kan vere krevjande, men er mogleg å få til.

I ein del profesjonar er det høgare løn i praksisfelta enn i utdanningsinstitusjonane. I desse tilfella vil betre rammevilkår gjere det lettare å få inn naudsynt kompetanse.

5. Er det utfordringar med å rekruttere personar med førstekompetanse til utdanningane og i tilfelle kvifor?

Grad av utfordringar med rekruttering varierer mellom utdanningane. Ved UiB har vi store utfordringar med å rekruttere særleg legar, tannlegar og farmasøytar til akademiske helsefaglege stillingar. Dette skuldast i hovudsak at både løns- og arbeidsvilkåra i academia er dårlegare enn i helsetenesta. For desse utdanningane meiner vi det er naudsynt med meir dialog mellom Helse- og omsorgsdepartementet og Kunnskapsdepartementet om rammevilkåra for å kombinere behandlarkarrierar og akademiske karrierar. Dette har UiB også gitt innspel på til Helsepersonellkommisjonen sin NOU.

7. Korleis kan koplinga mellom forskning og undervisning innan profesjonsfag bli betre?

For helsefaga skjer ein betydeleg del av forskinga i helsetenesta, og koplinga til behandlarmiljøa er sentral for å sikre at den klinisk retta undervisninga er oppdatert. Tiltak, som styrkjer samarbeidet mellom helsefaga og helsetenesta, vil difor vere viktige.

Vi erfarer også at det er mogleg for tilsette i utdanninga og tilsette på praksisstadar å samarbeide om forskning, t.d. om utprøving av nye tiltak, om behova som gjeld i dette praksisfeltet med vidare.

8. Korleis påverkar rammeplanane kvalitet og gjennomføring i profesjonsutdanningane?

Vi har som utgangspunkt at rammeplanar er nyttige for å sikre kvalitet, ressursar og nasjonal koordinering i utdanninga. Rammeplanar gir òg tryggleik internt ved institusjonane slik at fagmiljø kan planleggje og arbeide langsiktig. UiB meiner at ein framover ikkje bør leggje inn vesentlege strukturelle endringar av rammeplanar (med nye utbytteformuleringar eller fleire praksisdagar), såframt det ikkje er tale om forenklingar. Andre justeringar vil så kunne skje gjennom den faglege dialogen som arbeidet med NOKUT sine evalueringar av lektorutdanningane er døme på.

Rammeplanane gjer det lettare å samanlikne den same profesjonsutdanninga på tvers av institusjonar. På lang sikt vil rammeplanar peike ut retninga for utdanninga og forskinga i profesjonen, slik at alle som tilbyr utdanninga utviklar feltet saman. Rammeplanar byggjer også oppunder og sikrar generalistkompetanse der dette er avgjerande, t.d. i psykolog-,

lege-, og tannlegeutdanninga. Desse lange utdanningane gir kandidatane generell og brei kompetanse som gjer at dei kan møte samansette behov i arbeidslivet og praksis.

Samstundes ser vi behov for å mjuke opp detaljstyringa, særleg for lektorutdanninga. Vi viser til UiB sine merknadar til høyringa som går føre seg i samband med forenklingar av rammeplanar for lærar- og lektorutdanningane. Vi vil også legge til at lektorutdanning ved universiteta har ein annan profil enn grunnskulelærarutdanning, og vi meiner ei slik differensiering er viktig. På det grunnlaget vil vi signalisere tydeleg motstand til eventuelle framlegg om at det skal lagast ein felles rammeplan for alle lærarutdanningar.

10. Korleis fungerer samarbeidet mellom arbeidsliv og utdanning? Kva skal til for å få til godt samarbeid og kva barrierar finst det?

Samarbeidet mellom arbeidsliv og utdanning varierer mellom utdanningane. På den eine sida vil arbeidslivet og praksisfelta gje føringar for vesentlege innslag i utdanningane, og for kva forskning som er relevant for arbeidslivet og praksisfelta. På den andre sida vil tilsette i profesjonsutdanningane vere dei som forvaltar forskingsprosjekt, ha forskingskompetanse, ha samarbeid på tvers av landegrensar, følgje med på kva som rører seg internasjonalt, og også kunne gjennomføre større forskingsprosjekt om kva som er naudsynt nettopp i arbeidslivet og praksisfelta.

Etter- og vidareutdanning er eitt område som fungerer som møtepunkt mellom tilsette i arbeidslivet og praksisfelta, der profesjonelle utøvarar i arbeidslivet informerer utdanningsinstitusjonane.

Klarare rammar for helsetenesta si rolle som praksistilbydar, vil tydeleggjere ansvarsfordelinga og ressurstilgangen. Dette gjeld særleg kommunane, som i dag ikkje har plikt til medverking i utdanningane og heller ikkje særskild finansiering i same grad som helseføretaka gjennom sine undervisningstilskot. Vi opplever i stor grad kommunehelsetenesta som velvillige til å ta imot studentar i praksis, men manglande rammevilkår, særleg i form av finansiering, gjer det vanskeleg å utvikle dette samarbeidet.

Andre tiltak kan vere å ha representantar frå arbeidslivet inn i studieplankomitear, og å sikre rutinemessige møtepunkt mellom representantar for viktige praksisfelt og utdanninga.

Kapasitet

12. I Utsynsmeldinga blir det slått fast at dimensjoneringa av utdanningssystemet skal bli meir i tråd med behovet i samfunnet. Det skal skje mellom anna gjennom at UH-sektoren prioriterer å auka talet på studieplassar innanfor område som er etterspurde av arbeidslivet og av dei utdanningssøkjande, og som er særleg viktige for Noreg: IKT, helse og utdanning som er nødvendig for det grønne skiftet. Korleis kan institusjonane arbeide for å sikre tilstrekkeleg kapasitet i profesjonsutdanningane?

Eit viktig utgangspunkt er at det blir gjennomført kvalitetssikra behovsanalysar for ulike typar av kandidatar og personell. Det er samstundes viktig med rom for nytenking og visjonar om utdanningar for at vi skal kunne møte dei nye samfunnsbehova.

UiB har som breiddeuniversitet eit særleg ansvar for å tilby utdanningar innan eit breitt spekter av fagfelt. For å kunne ivareta breidda også framover, er det naudsynt at auka kapasitet i profesjonsutdanningane, kjem som følgje av tildeling av nye studieplassar og ikkje som resultat av nedbygging av eksisterande utdanningar.

For å sikre tilstrekkeleg kapasitet i framtida, er det behov for å auke kapasiteten i alle profesjonsutdanningane UiB tilbyr. Vi vil her særleg peike på behovet for psykologtenester, som etter vår vurdering er tona ned i helsepersonellkommisjonen og SSB sine framskrivingar. Det er difor viktig at psykologi er inkludert når ein snakkar om dei helsefaglege profesjonsutdanningane. Det er stort behov for psykologtenester både når det gjeld systematisk arbeid med førebygging av psykiske lidningar, krisehandteringar, tilbod med låge tersklar på kommunenivå, og innan spesialisthelsetenesta.

13. Har de døme på god dialog mellom universitet og høgskular og arbeidsliv for å sikre at kapasiteten er i tråd med behovet i arbeidslivet.

For dei helsefaglege utdanningane våre er spesialist- og kommunehelsetenesta både den viktigaste samarbeidspartnaren innan forskning og utdanning, og den klart mest aktuelle arbeidsgjevaren for eit fleirtal av kandidatane våre. Kontinuitet i samarbeidsformene er viktig, og det er ein stor styrke at partane gjennom samarbeid får auka innsikt i utfordringane og styrkane hos kvarandre.

Ved UiB er [Alrek helseklynge](#) eit særleg godt døme på korleis universiteta, høgskulane, helsetenesta og resten av den offentlege forvaltninga har kontinuerleg dialog gjennom samlokalisering og interaksjon på tvers av saksområde. Andre døme er samarbeidsorganen [Felles utdanningsråd](#) med Bergen kommune og Helse Bergen/Haraldsplass diakonale sjukehus, og Regionalt samarbeidsforum Helse Vest.

14. Korleis kan vi utnytte utdanningskapasiteten, og særleg ledig utdanningskapasitet, best mogleg?

Breiddeuniversiteta har ansvar for å forvalte ei lang rekke fag, inkludert dei som i periodar kan ha låge søkjartal. Skal vi kunne oppretthalde eit bredt tilbod, må vi også halde på personalet som er knytt til dei fagområda med låge søkjartal. Dette for å vere budd på endringar i søkjartal, og for å ivareta forskingsaktiviteten på alle våre fagområde. UiB ser det likevel som viktig å utnytte ledig kapasitet på best mogleg vis, og omprioriteringar kan vere aktuelt men må vurderast opp mot andre omsyn. Vi skal samstundes vere varsam med å sette fagfelt og disiplinær opp mot kvarandre.

15. Kva er barrierane for å få til fleksibel og desentralisert utdanning?

Dei ulike utdanningane har ulike behov og barrierar. Praktiske tilhøve som desentraliserte undervisningsfasilitetar og lokal infrastruktur er felles for fleire.

Vi erfarer at studentane i stor grad ønskjer å opphalde seg i dei større byane. Dei har krav og forventningar til infrastruktur og til varierte tilbod både når det gjeld jobb og fritid. Dei regionale studiemodellane innan medisin, som nyleg er oppretta eller under utvikling, viser at desentraliserte profesjonsutdanningar innan helse er mogleg å få til. Men det er likevel utfordrande å rekruttere studentar til desse utdanningane.

Fleksible helseutdanningar og psykologutdanningar kan også vere vanskelegare å gjennomføre, då det ofte vil vere krav om nærleik til kliniske fasilitetar, høg grad av obligatorisk undervisning og opplæring i ferdigheiter som forutset samhandling mellom studentar og lærarar. Skal vi få til ei auke i fleksible og desentraliserte utdanningar, må det gjennomførast tiltak som kan løyse desse utfordringane.

17. Kva må til for at fleire unge skal velje profesjonsutdanningar det er stor etterspurnad etter i arbeidslivet?

Helsepersonellkommisjonen poengterer at det er særleg behov for sjukepleiarar og helsefagarbeidarar for å møte behova i framtida. UiB tilbyr ikkje desse utdanningane, men vi meiner at desse yrkesretningane bør få høgare status og betre løns- og arbeidsvilkår.

Kommisjonen har også peika på at Noreg vil trenge fleire legar i framtida, i tillegg til ein høgare sjølvforsyningsgrad. Det er god søking til medisinstudia, men for få studieplassar. UiB sin modell for å leggje til rette for fleire studieplassar i medisin, er *Vestlandslegen*. I denne ordninga blir dei større sjukehusa og kommunehelsetenesta på Vestlandet, nytta i gjennomføringa av siste halvdel av medisinstudiet. I første rekke skal dette gjennomførast i Stavangerregionen, med ei pilotordning frå hausten 2023.

For lektor- og lærarutdanningane, er fallande søkjartal ei nasjonal og internasjonal trend. Det er behov for meir kunnskap om gode verkemiddel for å fremje rekruttering. I den samanhengen kan det være særleg relevant å sjå nærare på mangfald i studentgruppene og deira fagval. Eigne rekrutteringstiltak for t.d. språkfag bør også vere aktuelt.

19. Bør fleire av profesjonsutdanningane organisere arbeidsplassbaserte utdanningar, y-vegar, trestemesterordning eller forkurs?

Om målet er at fleire skal kunne kvalifisere seg for opptak, er det berre forkurs som kan vere aktuelt for dei helsefaglege profesjonsutdanningane ved UiB. Ei eventuell ordning må vere tilstrekkeleg utgreidd, og det er ein fordel om dette skjer i samråd med dei nasjonale fagorganane for dei ulike helseutdanningane.

Praksis

22. Korleis kan alle partar leggje til rette for at fleire får praksisen dei treng?

Eit insentiv for å leggje til rette for at fleire får den praksisen dei treng, er at praksisrettleiarar frå universiteta og høgskulane er sikra god opplæring, mellom anna i form av kompetansehevande kurs i rettleiing. Samstundes er det viktig at arbeidslivet stimulerer sine tilsette til å ta på seg ansvar for rettleiing og gje uttelling for kompetanseheving knytt til dette. Utdanningsinstitusjonane er avhengige av at det er tydelege og langsiktige avtalar mellom lærestad og institusjonar/kommunar/fylkeskommunar mfl.. som regulerer praksisutplassering, og som sikrar at rutinane for møte mellom praksisrettleiarar og lærestaden er gode og eintydige.

UiB meiner at det er viktig at regulering i lov- og forskrifter pålegg kommunehelsetenesta og andre arbeidslivspartar, som er avhengige av kandidatar frå profesjonsutdanningane, å ta i mot studentar i praksis. Det bør også tenkjast nytt om kva som kan vere praksisarenaer. Mange potensielle og relevante praksisarenaer, som t.d. heimetenester og helsestasjonar, blir ikkje nytta så mykje som dei kunne ha vore. Dette skuldast både at kommunane ikkje har finansiering for praksis i same grad som sjukehusa, og at det er mangel på rettleiarar sidan rammene ikkje tillèt tilstrekkeleg tid til både opplæring av rettleiarar og sjølve rettleiingsgjerninga.

Det er også stadig behov for betre verktøy for koordinering. Arbeidslivsportalen er eit godt utgangspunkt, men denne må i så fall utviklast vidare i dialog med praksisfeltet og studiestadane.

Det kan og vere eit verkemiddel å leggje betre til rette for praksisplassar som er lengre vekk frå lærestaden.

23. Lærestadane og arbeidslivet er avgjerande for kvaliteten i praksisopplæringa. Kan regjeringa likevel gjere meir for at alle studentar får praksisopplæring av god kvalitet, både når det gjeld førebuingane til praksis og rettleiing og fagleg oppfølging av praksisen?

Når det gjeld helsefagutdanningar, er det ei stor utfordring at kommunane ikkje i same grad som spesialisthelsetenesta har tilstrekkelege rammevilkår for å bidra til utdanning av studentane. Det er høge krav til drift og effektivitet i helsesektoren, og driftsmodellen bør ta høgde for at utdanning og rettleiing av studentar tar ekstra tid. Rammevilkåra til å ta imot helsefagstudentar i kommunane bør difor styrkast.

Rammeplanar kan gi tydelegare krav om god praksisopplæring og regjeringa bør arbeide for at relevante offentlege institusjonar skal ta i mot studentar i praksis. Eit tiltak kan også vere å lyse ut forskingsprosjekt som fordrar samhandling mellom forskarar og praksisfeltet.

24. Korleis kan utdanningane førebu studentane på eit yrkesliv der dei er forventa å samarbeide med andre profesjonar?

Både helse- og psykologutdanninga ved UiB nyttar i dag kurs i tverrprofesjonell samarbeidslæring (TVEPS) som skjer i samarbeid mellom UiB og Høgskulen på Vestlandet. Dette fungerer bra, men er eit ganske avgrensa tilbod. Det bør sjåast på korleis tverrprofesjonalitet kan takast inn i andre deler av utdanningane, gjennom t.d. simuleringstrening eller i praksisperiodar. Utdanningane kan også la studentar frå ulike profesjonar møtast i felles undervisning (t.d. om forskingsmetode eller juridiske føringar for helsepersonell), eller i felles prosjekt.

25. Kva kan motivere til å ta imot fleire praksisstudentar og byggje ut samarbeidet om utdanning?

For å vidareutvikle samarbeidet mellom UH-institusjonar og praksisfeltet, vil insentiv på fleire område vere nyttig, bl.a. når det gjeld etter- og vidareutdanning og ulike former for kompetanseutvikling. Å vektlegge den regionale tilknyttinga mellom UH-institusjonar og praksisfeltet i ulike støtteordningar kan vere ein måte for styresmaktene å bidra inn.

I tillegg til at betre rammevilkår for kommunane er viktig, trengst det gode digitale plattformar for logistikk og oppfølging av studentar i praksis. Det er difor uheldig at SIKT har stansa utviklinga av Arbeidslivsportalen, som vi nyttar i praksissamarbeidet med Bergen kommune for helseutdanningane.

For lektorutdanninga kan det vere ei utfordring å skaffe tilstrekkeleg med praksisplassar. Det er behov for å tydeleggjere skuleeigarane sin/e plikt/er til å bidra i praksisopplæring, også gjennom ressursar til kvalifiserte rettleiarar i praksisskulane.

26. Er strukturen på praksis og mengda med praksis innan lærarutdanningane rett, eller bør praksisperiodane vere lengre og slik gi høve til eit djupare innblikk i livet på ein skule eller barnehage?

Mange utdanningsinstitusjonar jobbar systematisk for å styrkje kvaliteten på praksis, mellom anna gjennom partnerskapsordningar, partnerskular, universitetsskular, ulike FoU-prosjekt og gjennom redesignprosjekt. Dette kvalitetsarbeidet er avgjerande for å skape ei betre utdanning, men det stiller krav til endå tettare samarbeid mellom UH-institusjonar og praksisfeltet, og at begge partar tek på seg plikter.

Vi ser ikkje behov for å auke talet på praksisdagar. Det er ikkje omfanget av praksis, men kvaliteten på praksis som er utfordringa. Fleire praksisdagar vil dessutan bidra til å skape fleire praktiske og logistiske utfordringar for UH-institusjonar, i staden for at fokuset blir på det systematiske kvalitetsarbeidet.

Mangfald

27. Har de gjennomført tiltak for å auke mangfaldet i profesjonsutdanningane? Korleis har eventuelle tiltak verka?

For å sikre mangfald blant dei tilsette, har mellom anna psykologutdanninga ved UiB variert krava i tilsettingane, slik at det t.d. kan vere fokus på anten praksiskompetanse eller vitenskapleg kompetanse. Innhaldet i psykologutdanninga fordrar høg kompetanse i handtering av mangfald blant brukarar, klientar og pasientar, og dette inngår no eksplisitt i den kliniske opplæringa. I einiskilde fag inngår nyare teori om kva som utgjer mangfald og kva kunnskap som er gyldig sett i eit mangfaldsperspektiv. Dette gjer studentane meir observante i møte med brukarar/klientar/pasientar.

28. Kva verkemiddel kan vi bruke for at profesjonsutdanningane tiltrekkjer seg studentar frå begge kjønn og ulike føresetnader og bakgrunnar? Kva bør rolla til offentlege styresmakter vere i dette arbeidet?

Rekruttering er ein viktig del av arbeidet med mangfald i profesjonsutdanningane. Lektorar, psykologar og helsepersonell er rollemodellar, og bakgrunnen deira er viktig i denne samanhengen. Både studiestadane og myndigheitene bør difor jobbe aktivt for å motvirke skeivfordelingar når det gjeld kjønn, innvandrarbakgrunn etc.

UiB støttar tilrådinga frå Aasen-utvalet om at lærestadane skal kunne søke om kvote for underrepresenterte kjønn i utdanningar med sterk ubalanse. Kvotar er meir føreseielege enn ordninga med tilleggspoeng. UiB har sidan 2019 hatt tilleggspoeng for mannlege søkjarar til psykologutdanninga, men vi ser at effekten er varierende og vi er ikkje sikra å oppnå ein kjønnsbalanse på minimum 30 prosent mannlege studentar.

Kvotar er tiltak som kan bøte på ein ubalanse som startar langt tidlegare. For å sikre eit mest mogleg breitt rekrutteringsgrunnlag, bør elevlar i grunnskulen og vidaregåande skule få meir kunnskap om kva dei sentrale profesjonsutdanningane inneber. Samstundes kan studiestadane bli endå betre på å promotere at ein ønskjer eit breitt mangfald av søkjarar.

Det er også viktig å leggje betre til rette for at alle studentar, uansett bakgrunn, skal lukkast med det studiet dei faktisk har valt. UiB arbeider systematisk med mangfaldsspørsmål, både integrert i profesjonsfag eller praksis, og gjennom eigne emne. Ved UiB er emnet «Undervisning i kontroversielle tema» døme på eit slikt bidrag.

Eit døme vi har fokus på er rettsvitenskap ved UiB, som har særskilde gode søkjartal, men utfordringar med mangfald i studentgruppa. Kjønnsbalansen har vore skeiv over tid, med opp mot 70 prosent kvinner. Vi har ikkje same oversikt over den sosioøkonomiske, kulturelle, etniske og geografiske bakgrunnen til studentane, men vi har tilstrekkeleg grunnlag for å meine at vi treng verkemiddel som bidrar til ei meir mangfaldig studentgruppe som reflekterer det norske samfunnet. Juristar skal arbeide i eit stadig meir komplekst samfunn, med større ulikheiter mellom ressurssterke og ressurssvake grupper og med EØS-arbeidarar, flyktingar og asylsøklarar som manglar kunnskap om norsk rett. Det er difor viktigare enn nokon gong

at lærestadane er i ein posisjon til å utdanne dei juristane som samfunnet vil trenge i framtida.

Eit godt mottakssystem for nye studentar er også viktig, slik at alle studentar uansett bakgrunn så raskt som mogleg får høve til å sette seg inn i den nye situasjonen som student. Vi erfarer at tiltak som mentorgrupper for førsteårsstudentar bidreg til å styrkje trivselen for heile breidda av studentar. Ved UiB innfører vi frå hausten 2023 mellom anna ei ny ordning for nye studentar, som har som målsetjing å bidra til auka inkludering i studiemiljøet for alle studentgrupper. Det blir satt opp faste møtepunkt der studentar kan få trening i akademisk språk, akademisk skriving, skriving av referansar mv.

Andre innspel

UiB meiner at stortingsmeldinga bør opne for at også andre studium enn dei som i dag blir rekna som profesjonsstudium, blir definerte som profesjonsstudium. Ved UiB har vi identifisert to område som vi meiner kvalifiserer til definisjon som profesjonsstudium, logopedi og arkeologi.

Logopedar er den einaste yrkesgruppa som har klinisk spisskompetanse på språk og kommunikasjon. Dette er ferdigheiter som ofte blir ramma ved utviklingsforstyringar, lærevanskar og nevrologiske tilstandar som hjerneslag og Parkinsons sjukdom. Den viktige rolla til logopedar i tverrfaglege team i helsetenesta bør understreka for å sikra heilskap og kvalitet i pasientoppfølginga. UiB meiner difor at logopedutdanninga bør bli eit profesjonsretta 5-årig program som leiar fram til autorisasjon som helsepersonell.

Arkeologistudiet har element som kjenneteiknar profesjonsstudium, med feltstudium og praksis som ein vesentleg del av utdanninga, både på bachelor- og masternivå. Eit masterstudium i arkeologi inneber praktiske ferdigheiter som utgraving, registrering, konservering og forvaltning av kulturminne. Desse ferdigheitene er sentrale for å oppfylle samfunnsoppdraget til faget. Det leggast i aukande grad meir vekt på analyse av store mengder data, digital innhenting og forvaltning av informasjon, og lab-metodar som DNA-analyse. For å sikre at studentane får den utdanninga dei treng for å jobbe som profesjonelle arkeologar, er det viktig å etablere eit godt samarbeid med sektoren og å sikre tilgang til utdanningsressursar for tilstrekkeleg og framtidretta praksisopplæring. UiB meiner difor at arkeologi skal reknast som eit profesjonsstudium.

Vi meiner vidare at det er viktig å sikre gode økonomiske rammevilkår for profesjonsutdanningane, særleg dei som er plasserte i lågare finansieringskategoriar, som t.d. juristutdanninga. Dette vil gjere det mogleg å leggje opp til meir studentaktiv undervisning, tettare samhandling med arbeidslivet og det vil førebu studentane på kvardagen som profesjonsutøvarar på ein betre måte enn vi kan med ressursane vi har i dag.

Vennleg helsing

Margareth Hagen
rektor

Tore Tungodden
fung. universitetsdirektør